

NEPREVE ***** DENA ***** PJESMA

72

LUCIJE ANEJ SENEKA (4. pr. n. e. – 65. n. e.) SIC TRANSIT...

Ako kad Kekropov posjetiš grad, tu dičnu Atenu,
slavne prošlosti trag naći uz velik češ trud.
„Zar su ovamo htjeli da dođu bogovi s neba?
Zar za ovaj su kraj bili u svađama boj?“
Isto ćeš reći kad vidiš mikensku tvrđavu drevnu:
„Pobjednički je grad – kao i pobijeden – pust!“
Njima se, evo, nekoć starina divila s pravom;
kako golemi grob ostavlja golema stvar!

Preveo D. Škiljan

*** BIBLIO GRAFIJA

BIBLIOGRAFIJA ANTIKE

Uvodne napomene

I ova je bibliografija, kao i prethodne tekuće bibliografije, nastala na isti način. Prvenstveni izvor obavještanja bila je *Bibliografija Jugoslavije*, no sve veću važnost dobivaju i drugi, sporedni izvori. S obzirom da *Bibliografija Jugoslavije* već vrlo ozbiljno kasni, oni će ubuduće postajati još značajnijima, no to će rad na bibliografiji antike učiniti znatno nepouzdanijim. Stoga sam neobično zahvalan svima koji me upozore na izdanja do kojih bilo iz kojeg razloga ne mogu doći ili postoji velika mogućnost da mi to izdanje promakne. Tako ovoga puta zahvaljujem posebno profesoru Kajetanu Gantaruu na vrlo vrijednim informacijama koje sam koristio pri izradi ove bibliografije.

Pri citiranju prethodnih bibliografija i dalje sam koristio uspostavljenu shemu:

bibliografija 1 – u L&G 10

bibliografija 3 – u L&G 12

bibliografija 10 A, B – u L&G 19

bibliografija 12 A, B – u L&G 21

bibliografija 14 A, B – u L&G 23

Zlatko Šešelj

73

A. BIBLIOGRAFIJA PRIJEVODA KLASIČNE GRČKE I RIMSKE KNJIŽEVNOSTI U KNJIGAMA I ZBIRNIM IZDANJIMA U GODINI 1984.

1983

- 1) CICERON. *Filozofski raspravi za prijateljstvo za starosta za prezir ot kon smrtta*. Naslov originala: Marcus Tullius Cicero: Laelius de amicitia. Cato Maior de senectute. De contemnenda morte. Prevod i beleški Ljubinka Basotova. — Skopje, Makedonska kniga — Kultura — Naša knjiga — Komunist — Mislja, 1983, 153 str. — Filozofska klasika.

★ Navedeno prema *BJ*. Pogovor je napisao Ferid Mulić.

- 2) [HERAKLIT]. *Filozofija Heraklita Mračnog*. [Priredio, preveo i komentirao] Miroslav Marković. — Beograd, Nolit, 1983, 234 str. — Filozofska biblioteka. Urednici Aleksandar Kron, Zdravko Kučinar, Dušan Pajin, Igor Primorac, Miloš Stambolić.

★ Poslije kraćeg Predgovora uvodi nas M. Marković u svijet Heraklitove filozofije uvodnom biobibliografskom studijom. Središnje mjesto knjige zauzima prijevod i tumačenje 111 (prema Markoviću) autentičnih Heraklitovih fragmenata. Fragmente je autor grupirao u tri grupe: 1. Princip jedinstva suprotnosti kao uzrok jedinstva sveta (fragmenti 1–50); 2. Večita vatra kao supstrat sveta, duše i boga (fragmenti 51–93); 3. Etika, Politika i ostalo (fragmenti 94–111). Knjigu završava opširna zaključna studija, te pregled odabrane literature.

- 3) PLATON. *Odbranata Sokratova. Kriton. Fajdon*. Naslov originala: Πλάτων· Ἀπολογία Σωκράτους· Κρίτων· Φαίδων. Prevod i beleški Elena Koleva. — Skopje, Makedonska kniga — Kultura — Naša knjiga — Komunist — Mislja, 1983, 183 str. — Filozofska klasika.

★ Navedeno prema *BJ*. Predgovor je napisala prevoditeljica, a pogovor Ivica Džeparoski.

1984

- 4) ★★★ *Čitanka iz povijesti medicine*. Skripta za seminare. [Sastavila] Biserka Belicza. — Zagreb, Medicinski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, 1984, IV+188 str.

Iz sadržaja: Corpus Hippocraticum, str. 10–33. — Galen, str. 37–43, 49.

★ Ova čitanka iz povijesti medicine zapravo je presjek povijesti ove važne grane znanosti i to presjek proveden kroz originalna djela liječnika od antike do kraja 19. st. Osim antičkih djela zastupljeni su svojim djelima Razes, Girolamo Fracastoro, William Harvey, Joseph Leopold Auenbrugger, Jean Baptiste Lalangue, Johann Peter Frank, Edward Jenner, Robert Koch, Jako Gjivanović te Antun Heinz. Uz djela znamenitih istraživača nalaze se odlomci iz anonimnih i zbornih djela. Između pojedinih odjeljaka s prijevodima originalnih djela nalaze se kraći tekstovi s osnovnim biobibliograf-

skim podacima o istraživačima i liječnicima s opisom njihova znanstvenog sistema (za antičku medicinu to su poglavlja Hipokrat i hipokratizam, Galen i galenizam, Shema galenističke fiziologije i patologije), a ta je poglavlja, kao i prijevod, napisala Biserka Belicza koja je u kratkom Predgovoru odredila i okvire te dosege ovog zbornika, prvog te vrste u nas.

- 5) ★★★ [Sto] *100 pjesnika svijeta*. Sastavio Antun Šoljan. — Zagreb, Mladost, 1984, XXIV+759 str. — Biblioteka 100. Urednik Zvonimir Majdak.

Iz sadržaja. — Arhiloh [preveli Koloman Rac, Josip Bubar, Dubravko Škiljan], str. 1. — Sapfo [prev. J. Bubar, D. Škiljan], str. 6. — Alkej [prev. D. Škiljan, J. Bubar], str. 12. — Anakreont [prev. D. Škiljan, Ton Smerdel], str. 17. — Iz Anakreontike [prev. D. Škiljan], str. 21. — Pindar [prev. T. Smerdel], str. 23. — Katul [prev. Nikola Šop, Nikola Milićević, D. Škiljan], str. 31. — Vergilije [prev. Bratoljub Klaić, T. Smerdel, N. Milićević], str. 38. — Horacije [prev. N. Šop, T. Smerdel, N. Milićević], str. 47. — Tibul [prev. Tomo Maretić, N. Milićević, N. Šop], str. 55. — Propercije [prev. N. Šop, N. Milićević, Domagoj Grečl], str. 61. — Ovidije [prev. N. Milićević, N. Šop, Slavko Ježić, T. Smerdel], str. 68–73.

★ Antologijski izbor pjesama najvećih liričara antike popraćen je kraćim uvodima koji u svom prvom dijelu iznose biobibliografske podatke o pjesnicima, a u svom su drugome dijelu pokušaji kritičkog i analitičkog oslikavanja samog pjesničkog djela. Uvode su napisali D. Škiljan (za Sapfu, Alkeja, Anakreonta, Pindara i Katula), Tomislav Ladan (za Vergilija i Horaciju), Dubravko Horvatić (za Tibula), te Vladimir Vratović (za Properciju i Ovidija).

- 6) ARISTOTEL. *Politika*. Naslov originala: Ἀριστοτέλης· Πολιτικά. Prevela Ljiljana Stanojević-Crepajac. — Beograd, BIGZ, 1984, XXVII+275 str. Velika filozofska biblioteka. Urednik Dimitrije Tasić.

★ Četvrto izdanje ovog naslova. Usp. *bibliografija 3*, bilj. 299.

- 7) KATUL. TIBUL. PROPERCIJE. *Iz lirike starog Rima*. Prijevod Nikola Šop. — Zagreb, Alfa, 1984, 112 str. — Biblioteka Kolibri. Urednik Zvonimir Golob.

★ Drugo izdanje istog naslova. Prvo je izdanje objavljeno 1950. godine kao 74. knjiga čuvene Zorine Male biblioteke (usp. *bibliografija 1*, bilj. 10). Ovo je izdanje tek izvanjski obnovljeno. Knjižica je malog formata (cca 7x9 cm), a pjesme su ilustrirane crtežima Rudija Labaša. Urednik biblioteke dodao je na kraju knjige samo kratke Bilješke o pjesnicima.

- 8) PLAUT. *Menehmet (du binjakët)*. Naslov originala: Titus Maccius Plautus: Menaechmi. Përkthen nga origjinali Henrik Lacaj. Parathenie Hysni Hoxa. — Priština, Rilindja, 1984, 121 str. — Biblioteka „Drama“.

★ Navedeno prema *BJ*.

- 9) PLOTIN. *Eneade*. I–II. Naslov originala: Πλωτίνος· Ἐννεάδες. Prevod, predgovor i napomene Slobodan Blagojević. — Beograd, Književne novine, 1984, 176 str. — Kristali, sv. 5. Urednik Dragoš Kalajić.

★ Knjiga obuhvaća prijevod prvih dviju „eneada“, dviju cjelina od po de-

vet kraćih filozofskih monografija koje je u ovakvu obliku prvi objavio Plotinov učenik Porfirije. U kraćem Predgovoru prevodilac iznosi biobibliografske podatke o Plotinu, ocrtava sudbinu njegovih djela, te u kratkim crtama iznosi i osnove Plotinove filozofske misli. Na kraju svake „eneade“ nalaze se vrlo kratke napomene.

- 10) PLOTIN. *Eneade*. III. Naslov originala: Πλωτῖνος· Ἐννεάδες. Prevod, predgovor i napomene Slobodan Blagojević. — Beograd, Književne novine, 1984, 136 str. — Kristali, sv. 5. Urednik Dragoš Kalajić.
★ Prijevod je popraćen samo kratkim napomenama.
- 11) PLOTIN. *Eneade* IV. Naslov originala: Πλωτῖνος· Ἐννεάδες. Prevod, predgovor i napomene Slobodan Blagojević. — Beograd, Književne novine, 1984, 156 str. — Kristali, sv. 5. Urednik Dragoš Kalajić.
★ Prijevod je popraćen najnužnijim napomenama.
- 12) PLOTIN. *Eneade*. V. Naslov originala: Πλωτῖνος· Ἐννεάδες. Prevod, predgovor i napomene Slobodan Blagojević. — Beograd, Književne novine, 1984, 108 str. — Kristali, — sv. 5. Urednik Dragoš Kalajić.
★ Usp. bilješke 9—11.
- 13) PLOTIN. *Eneade*. VI. Naslov originala: Πλωτῖνος· Ἐννεάδες. Prevod, predgovor i napomene Slobodan Blagojević. — Beograd, Književne novine, 1984, 250 str. — Kristali, sv. 5. Urednik Dragoš Kalajić.
★ Usp. bilj. 9—11.
- 14) TEOKRIT. *Idile*. Naslov originala: Θεόκριτος· Εἰδύλλια. Prevedli ter opombe in razlage k pesmim Kajetan Gantar in Jože Mlinarič. — Maribor, Založba Obzorja, 1984, 133 str. — Iz antičnega sveta, knj. 23.
★ Navedeno prema obavijesti prof. K. Gantara.

INDEKS AUTORA

ALKEJ 5
ANAKREONT 5
ANAKREONTIKA 6
ARHILOH 5
ARISTOTEL 6

CICERON 1

GALEN 4

HERAKLIT 2
HIPOKRAT 4
HORACIJE 5

KATUL 5, 7

OVIDIJE 5

PINDAR 5
PLATON 3
PLAUT 8
PLOTIN 9, 10, 11, 12, 13
PROPRECIJE 5, 7

SAPFO 5

TEOKRIT 14
TIBUL 5, 7

VERGILIJE 5

INDEKS NASLOVA

A) LATINSKIH

CATO MAIOR DE SENECTUTE 1
DE CONTEMNENDA MORTE 1
LAELIUS DE AMICITIA 1
MENAECHEMI 8

B) GRČKIH

Ἀπολογία Σωκράτους 3
Εἰδύλλια 14
Ἐννεάδες 9, 10, 11, 12, 13

Κρίτων 3
Πολιτικά 6
Φαίδων 3

C) ZBIRNIH IZDANJA

ČITANKA IZ POVIJESTI MEDICINE 4
IZ LIRIKE STAROG RIMA 7
[STO] 100 PJESNIKA SVIJETA 5

INDEKS PREVODILACA

BASOTOVA, Ljubinka 1
BELICZA, Biserka 4
BLAGOJEVIĆ, Slobodan 9, 10, 11, 12, 13
BUBAR, Josip 5

GANTAR, Kajetan 14
GREČL, Domagoj 5

JEŽIĆ, Slavko 5

KLAIĆ, Bratoljub 5
KOLEVA, Elena 3

LACAJ, Henrik 8

MARETIĆ, Tomo 5
MARKOVIĆ, Miroslav 2
MILIČEVIĆ, Nikola 5
MLINARIĆ, Jože 14

RAC, Koloman 5

SMERDEL, Ton 5
STANOJEVIĆ-CREPAJAC, Ljiljana 6

ŠKILJAN, Dubravko 5
ŠOP, Nikola 5

B. BIBLIOGRAFIJA KRITIČKE LITERATURE O ANTICI U KNJIGAMA I ZBIRNIM IZDANJIMA U GODINI 1984.

1983

- 1a) CANTARELLA, Raffaele. *Grška književnost*. — Trst, Società editrice Dante Alighieri. Deželni školski urad Furlanije — Julijske krajine, s.a. [1983], 580 str.
★ Knjigu je preveo Milko Rener. Navedeno po obavještenju prof. K. Gantara.
- 1b) RIPOSATI, Benedetto. *Zgodovina latinske književnosti*. — Trst, Založba Dante Alighieri — Deželni školski urad Furlanije — Julijske krajine, 1983, 650 str.
★ Navedeno prema obavijesti prof. K. Gantara. Preveo Drago Butkovič.

1984

1. Rječnici, leksikoni, bibliografije

- 1c) BUCHWALD, Wolfgang — HOHLWEG, Armin — PRINZ, Otto. *Rečnik grčkih i latinskih pisaca antike i srednjeg veka*. Tuskulum leksikon. — Beograd, Vuk Karadžić, 1984, 516 str. — Biblioteka rečnika. Urednici Đorđe Trifunović, Branka Tasić.
★ Prijevod poznatog njemačkog leksikona koji obuhvaća glavne pisce latinskog i grčkog jezika. Kao i svi ovakvi sažeti pregledi i ovaj pati od znatne redukcije, koja je najzamjetnija na području antičke književnosti. Leksikon je popraćen prijevodom njemačkog predgovora, pregledom izvora podataka i skraćenica, dok je u ovom izdanju uključen i kraći tekst Čitaocu ovog rečnika Čelice Milovanović u kojem je dat kratak (i nepotpun!) pregled relevantnih knjiga i priručnika koji mogu našem čitaocu dopuniti obavještenja iz ovog leksikona. Prijevod ovog leksikona sastavio je Albin Vilhar.
- 2) RISTIĆ, Svetislav. *Mit i umetnost*. — Beograd, Vuk Karadžić, 1984, 492 str.
★ Ristićeva je knjiga zapravo leksikon (izabranih) likova grčke mitologije, koji su obrađivani u likovnoj umjetnosti. Svaka je jedinica koncipirana tako da pored sažetih podataka iz mitologije donosi i vrlo iscrpan popis autora koji su određeni lik umjetnički ovjekovječili u kiparstvu ili slikarstvu, od antike do našeg doba. Leksikon obuhvaća 200 jedinica. Osim kraćeg uvoda koji objašnjava metodologiju nastanka ove knjige, na kraju se knjige, nakon leksikonskog dijela, nalaze još i Imenik autora (koji sadržava abecedni indeks svih umjetnika koji su stvarali slike ili kiparska djela inspirirana grčkim mitovima), te bogata i vrlo korisna bibliografija.

- 3) STOJČEVIĆ, Dragomir — ROMAC, Ante. *Dicta et regulae iuris*. Latinska pravna pravila, izreke i definicije sa prevodom i objašnjenjima. — Beograd, Savremena administracija, 1984, 689 str.
★ Četvrto izdanje ovog naslova. Knjiga je dopunjena novim uvodom u kojem je iznesen kratak pregled rimske povijesti, državnog i pravnog sistema, te recepcija rimskog prava u kasnijim stoljećima. Ostali dijelovi knjige identični su trećem izdanju objavljenom 1980. godine (usp. *bibliografija 10B*, bilj. 4).
- 4) VILHAR, Albin. *Latinski citati*. Florilegium adagiorum, sententiarum, proverbiorum, gnomarum. — Novi Sad, Matica srpska, 1984, 334 str. — Biblioteka Korist i rasonoda.
★ Treće izdanje ovog naslova. Prvo je izdanje objavljeno 1973. godine. Zbirka obuhvaća 3526 citata, a popraćena je kraćom napomenom (zapravo pregledom literature), te popisom pisaca i dijela iz kojih potječu citati. Priređivač Svetislav Marić popratio je djelo kraćim Predgovorom.

2. Udžbenici

- 5) BUDIMIR, Milan. *Litterae Latinae*. — Beograd, Zavod za udžbenike i nastavna sredstva, 1984, XV+336 str.
★ Peto izdanje ovog udžbenika. Udžbenik obuhvaća izbor tekstova gotovo svih rimskih autora čija su nam djela sačuvana (bar u izvacima) s odgovarajućim komentarom. Obuhvaćeni su: *Carmina rustica*, Zakoni dvanaest ploča, Livije Andronik, Nevije, Enije, Plaut, Cecilije Stacije, Terencije, Pakuvije, Katon, *Senatusconsultum de Bacchanalibus*, *Lex Spoletina*, Grakho, Kornelija, Akcije, Lucilije, *Auctor ad Herennium*, Laberije, Terencije Varon, Ciceron, Cezar, Lukrecije, Katul, Nepot, Salustije, Vergilije, Horacije, August, Livije, Tibul, Propercije, Ovidije, Vitruvije, Fedro, Paterkul, Manilije, Pompej Trog, Valerije Maksim, Celz, Kolumela, Kurcije Ruf, Mela, Perzije, Lukan, Plinije Stariji, Frontin, Seneka, Petronije, Kvintilijan, Marcijal, Stacije, Tacit, Plinije Mlađi, Juvenal, Svetonije, natpisi iz doba carstva, Gelije, Apulej, Flor, Higin, Justin, Dioklecijan, Eutropije, Marcelin, Aurelije Viktor, Auzonije, Klaudijan, Makrobije, Jeronim, Augustin, Boetije, te *Corpus iuris civilis Romani*. U drugom je dijelu knjige donesen komentar uvrštenim odlomcima.
- 6) BUDIMIR, Milan — CREPAJAC, Ljiljana. *Stoicheia Hellenika*. Osnovi grčke glotologije. — Beograd, Zavod za udžbenike i nastavna sredstva SR Srbije, 1984, 475 str.
★ Treće izdanje ovog naslova (prvo je objavljeno 1967. godine). Udžbenik je podijeljen na dva dijela. U prvom, opsežnijem dijelu izložena je grčka gramatika, a u drugom dijelu nalaze se Vežbe, izbor kraćih grčkih i latinskih tekstova te rječnik.
- 7) MIHEVC-GABROVEC, Erika. *Grščina*. Teksti in vaje za pouk grščine. — Ljubljana, Filozofska fakulteta, Oddelek za klasično filologijo, 1984, X+133 str.

★ Navedeno prema BJ.

- 8) SALOPEK, Damir — ŠEŠELJ, Zlatko — ŠKILJAN, Dubravko. *Orbis Romanus 1*. Početni udžbenik latinskog jezika. — Zagreb, Školska knjiga, 1984, 324 str.

★ Drugo izdanje ovog udžbenika. Prvo je izdanje objavljeno 1982. godine (usp. *bibliografija 12B*, bilj. 13).

- 9) SEDAJ, Engjëll. *Gjuhë latine për klasën II dhe IV të mesëm të orientuar*. — Priština, Enti i teksteve dhe i mjeteve mësimore i Krahinës Socialiste Autonome të Kosovës, 1984, 214 str.

★ Navedeno prema BJ. Treće izdanje ovog naslova. Prvo je objavljeno 1981. (usp. *bibliografija 12B*, bilj. 1), a drugo 1983. godine (usp. *bibliografija 14B*, bilj. 13).

- 10) ŠONJE, Šimun — PURATIĆ, Željko. *Osnovi latinskog jezika*. — Sarajevo, Svjetlost, 1984, 160 str.

★ Ovaj udžbenik latinskog jezika započinje kraćim Predgovorom u kojem autori izlažu polazišta u svom radu i određuju namjenu udžbenika. Građa je podijeljena u dva dijela. U prvom se dijelu nalaze gramatička objašnjenja raspodijeljena u vježbe sukladne vježbama i štivima iz drugog dijela. U tom su pak (drugom) dijelu donesene rečenice i štiva koja opredmećuju gramatičke upute. Kraći se komentar odnosi samo na najvažnije povijesne i mitološke podatke. Na kraju je knjige kraći izbor latinskih izreka, učestalih kratica i pravnih izreka i izraza, te pregled najosnovnije literature i tabelarni pregled latinskih deklinacija i konjugacija. Knjigu zaključuje rječnik.

- 11) TOMLIANOVIĆ, Juraj — FRIŠČIĆ, Vinko. *Latinski za zdravstvenu struku*. — Zagreb, Školska knjiga, 1984, 140 str. — Usmjeren obrazovanje.

★ Sedmo izdanje ovog udžbenika. Peto izdanje objavljeno je 1982. (usp. *bibliografija 12B*, bilj. 16), a šesto 1983. (usp. *bibliografija 14B*, bilj. 14).

3. Kritička literatura

- 12) ★★★ *Arheološka istraživanja u istočnoj Slavoniji i Baranji*. — Zagreb, Hrvatsko arheološko društvo, 1984, 280 str. — Izdanja Hrvatskog arheološkog društva, sv. 9. Odgovorni urednik Nives Majnarić — Pandžić. *Iz sadržaja*. — *Mirko Bulat*: Neki noviji antički nalazi iz Slavonije i Baranje, str. 117. — *Dubravka Sokač-Štimac*: Prilog arheološkoj topografiji Požeške kotline u svjetlu iskopavanja 1980. godine, str. 129. — *Ivana Iskra-Janošić*: Arheološka istraživanja na području općine Vinkovci, str. 143. — *Zlatko Virč*: Struktura uprave u Cibalama, str. 153. — *Antun Dorn*: Rimska vojnička diploma iz Negotlavaca, str. 165. — *Željko Demo*: O nekim primjerima imitiranja antičkog novca na osnovi nalaza iz slavonsko-srijemskog prostora, str. 173. — *Hermína Lukić*: Skupni nalaz rimskog novca IV stoljeća iz Vukovara, str. 201–209.

★ Ovaj zbornik donosi referate i priloge koji su podneseni na znanstvenom

skupu u Vukovaru koji je održan od 6. do 9. listopada 1981. Svi su članci ilustrirani te popraćeni sažecima na svjetskim jezicima.

- 13) ★★★ *Don Frane Bulić*. Katalog izložbe. Glavni i odgovorni urednik izložbe i kataloga Emilio Marin. — Split, Arheološki muzej u Splitu, 1984, 208 str.

★ U čast pedesete godišnjice smrti don Frane Bulića, utemeljitelja moderne arheologije u nas, priredio je splitski Arheološki muzej reprezentativnu izložbu posvećenu ličnosti i djelu ovog izuzetnog učenjaka. Uvodni je dio kataloga posvećen prigodnim člancima (Emilio Marin, Duje Rendić-Miočević, Hermann Vetters, Umberto M. Fasola i Noël Duval) o Bulićevu djelu, a središnje je mjesto kataloga zauzeo izbor arheoloških spomenika koje je Bulić pronašao ili otkupio za muzej. Spomenike su izabrali Emilio Marin i Goran Protić, a katalog su izradili Goran Protić i Jasna Žanić Protić. Slijedi kronologija Bulićeva života i rada iz pera Maje Bonačić Mandinić (uz suradnju Arsena Duplančića i Emilija Marina) te katalog portreta don Frane Bulića što ga je napisao Arsen Duplančić. Na kraju se nalaze sjećanja na don Franu Bulića koja su iznijeli Vinko Foretić i Vladimir Rismondo. Ovaj katalog neobično je značajan za antičku arheologiju zbog posebnog mjesta koje u njoj zauzima djelo F. Bulića, vezano na prvom mjestu za antičku Salonu i njezino istraživanje.

- 14) ★★★ *Teorija tragedije*. Priredio Zoran Stojanović. — Beograd, Nolit, 1984, 603 str. — Književnost i civilizacija. Urednik Jovan Hristić.

Iz sadržaja. — *F. W. J. Schelling*: O tragediji [prev. Drinka Gojković], str. 27. — *G. W. F. Hegel*: O tragediji [prev. dr. Nikola M. Popović], str. 38–57. — *August Wilhelm Schlegel*: Suština grčke tragedije [prev. Milana Mrzović], str. 75. — *Arthur Schopenhauer*: Tragedija kao najviši oblik pesništva [prev. Milanko Bekvalac], str. 85. — *Søren Kierkegaard*: Odrasla antička tragika u modernoj tragici [prev. Zoran Stojanović], str. 93. — *Friedrich Nietzsche*: Grčka muzička drama [prev. Sreten Marić], str. 114–125. — *Oswald Spengler*: Antička tragedija stava [prev. Vladimir Vujić], str. 158. — *Walter Benjamin*: Tragedija i žalosna igra [prev. Sreten Marić], str. 166. — *Anica Savić-Rebac*: Mistička i tragična misao kod Grka, str. 196–209. ... [...] *Karl Jaspers*: Tragično znanje [prev. Sreten Marić], str. 232–248. — *Northrop Frye*: Mito jeseni: tragedija [prev. Miodrag Radović], str. 271–289. — *Paul Ricoeur*: Zli bog i „tragična“ vizija egzistencije [prev. Zoran Stojanović], str. 324. — *D. D. Raphael*: Zašto uživamo u tragediji? [prev. Radmila Šević], str. 341–357. — *Sreten Marić*: Tragedija i pojam tragičnog, str. 409. — *Jovan Hristić*: Problem tragedije, str. 431. — *Alfred Weber*: Eshil [prev. Olga Kostrešević], str. 447. — *Albin Lesky*: Sofokle [prev. Vlastimir Đaković], str. 475. — *Jacqueline de Romilly*: Euripid ili tragedija strasti [prev. Zoran Stojanović], str. 510–537.

★ Ovaj opsežan zbornik donosi presjek kroz najznačajniju literaturu o tragediji nastalu u posljednjih stotinjak godina (uz neka ograničenja sasvim tehničke prirode pri odabiru autora). Uglavnom je riječ o fragmentima većih studija ili monografija. Navedeni naslovi su, stoga, katkada redak-

cijski. Uz spomenute članke koji u većoj mjeri zadiru u teorijsko i filozofsko promišljanje antičke drame, u knjizi su doneseni još i radovi G. Lukácsa, M. Schellera, A. S. Bradleya, S. Langer, A. Camusa, O. Manna, P. Szondi, H. Gardner, A. A. Parkera, L. Goldmanna, kao i uvodni esej priređivača Zorana Stojanovića. Na kraju su kraće Beleške o piscima.

- 15) [BLAGOJEVIĆ, Slobodan]. *Plotin. Index rerum*. — Beograd, Književne novine, 1984, 98 str. — Kristali, sv. 5. Urednik Dragoš Kalajić.

★ Knjižica dodana prijevodu Plotinovih Eneada sadržava pregled glavnih Plotinovih pojmova s objašnjenjima i tumačenjima, te s referencijama na knjižice koje donose prijevod (knj. 1–5; usp. prethodnu bibliografiju, bilj. 9–13) kao 5. sveska edicije Kristali.

- 16) BULIĆ, Frane. *Izabrani spisi*. — Split, Književni krug, 1984, 651+32 str. — Splitski književni krug. Moderna, knj. 4. Urednik Vedran Gligo.

Iz sadržaja. — Zapažanja o putovanju cara Dioklecijana iz Ravene u Nikomediju 304. godine [prev. Dinko Bodulić], str. 71. — Stridon (Grahovo polje) rodno mjesto Svetog Jeronima, str. 87. — Car Dijoklecijan. Njegovo ime, njegova domovina i mjesto, gdje se rodio; kada, gdje i kako je umro, str. 199. — O godini, razorenja Solina [prev. Josip Posedel], str. 291–331. — Kipić Jupitra u Splitskom muzeju [prev. Josip Posedel], str. 471. — Mramorni sarkofag bračnog para Valerija Dinensa i Arije Valerije nađen u Solinu [prev. Dinko Bodulić], str. 473. — Bakov kipić našast u Trogiru [prev. Josip Posedel], str. 477. — Dioklecijanov grob u Splitu [prev. Dinko Bodulić], str. 481. — Ascija na rimskim nadgrobnim natpisima u Dalmaciji [prev. Dinko Bodulić], str. 489. — M. Aurelius Julius. Praeses Provinciae Dalmatiae [prev. Vedran Gligo], str. 493. — Natpis Aurelije Gorgonije lađer (Zara, Zadar) [prev. Vladimir Rismondo], str. 497. — Natpis dosada nepoznatog namjesnika rimske Dalmacije Apolonija Fabadija iz V vijeka, str. 503. — Jevrejski spomenici u rimskoj Dalmaciji i jevrejsko grobište u Solinu, str. 529–536. — Popravak Vestibula (rotonde) Dioklecijanove palače u Splitu [prev. Vladimir Rismondo], str. 619–622.

★ Don Frane Bulić, izuzetna figura naše arheologije, objavio je golem broj članaka u znanstvenoj periodici te velik broj popularnih članaka o pitanjima arheologije i povijesti (osobito povijesti Hrvata u doba tzv. narodnih vladara). Od njegovih znanstvenih članaka te kraćih osvrtâ izabrano je u ovoj knjizi njih 27 koji ilustriraju svestranu Bulićevu djelatnost. Članci su ponajviše s područja antičke arheologije i povijesti, a zastupljeni su i članci s područja crkvene povijesti, starohrvatske arheologije i povijesti, te nekoliko članaka općearheološke tematike. Priređivač ovog izbora iz bogate Bulićeve ostavštine, Nenad Cambi autor je opsežne studije o životu i radu Don Frane u kojoj su osvijetljene sve stepenice duga i bogata životnog puta osnivača naše arheologije. Na kraju je knjige Cambi upotpunio svoju uvodnu studiju pogovorom u kojem, na temelju objavljenih članaka, ukratko analizira taj aspekt Bulićeva djelovanja, donoseći i obilje podataka koji

upotpunjuju i aktualiziraju Bulićeve radove. Knjizi su priložene i 62 fotografije.

- 17) GREGL, Zoran. *Gornja Vas*. Rimskodobna nekropola na Žumberku. — Samobor, Samoborski muzej — Zagreb, Arheološki muzej, 1984, 8 str.

★ Katalog izložbe predmeta nađenih prilikom arheološkog istraživanja rimske nekropole iz godine 1982.

- 18) SAVIĆ-REBAC, Anica. *Predplatonaska erotologija*. — Novi Sad, Književna zajednica Novog Sada, 1984. — Edicija Novi Sad, knj. 40[?].

★ Navedeno prema napomeni na koricama knjige istog autora *Antička estetika i nauka o književnosti* objavljene 1985. godine.

- 19) ŠKOBERNE, Želimir. *Arheološka prošlost*. — Zaprešić, Zavičajni muzej Brdovec — Narodno sveučilište, 1984, 4 str.

★ Kratki letak-vodič po izložbi priređenoj u Zavičajnom muzeju u Brdovcu. Među nalazima najveća je skupina rimskih nalaza.

AUTORSKI INDEKS

BENJAMIN, Walter 14
BLAGOJEVIĆ, Slobodan 15
BONAČIĆ MANDINIĆ, Maja 13
BUCHWALD, Wolfgang 1c
BUDIMIR, Milan 5, 6
BULAT, Mirko 12
BULIĆ, Frane 16

CANTARELLA, Raffaele 1a
CREPAJAC, Ljiljana 6

DEMO, Željko 12
DORN, Antun 12
DUPLANČIĆ, Arsen 13
DUVAL, Noël 13

FASOLI, Umberto N. 13
FORETIĆ, Vinko 13
FRIŠČIĆ, Vinko 11
FRYE, Northrop 14

GREGL, Zoran 17

HEGEL, G. W. F. 14
HRISTIĆ, Jovan 14
HOHLWEG, Armin 1c

ISKRA-JANOŠIĆ, Ivana 12

JASPERS, Karl 14

KIERKEGAARD, Søren 14

LESKY, Albin 14
LUKIĆ, Hermína 12

MARIĆ, Sreten 14
MARIN, Emilio 13
MIHEVC-GABROVEC, Erika 7

NIETZSCHE, Friedrich 14

PRINZ, Otto 1c
PROTIĆ, Goran 13
PURATIĆ, Željko 10

RAPHAEL, D. D. 14
RENDIĆ-MIOČEVIĆ, Duje 13
RICOEUR, Paul 14
RIPOSATI, Benedetto 1b
RISMONDO, Vladimir 13
RISTIĆ, Světlav 2
ROMAC, Ante 3
ROMILLY, Jacqueline de 14

SALOPEK, Damir 8
SAVIĆ-REBAC, Anica 14, 18
SCHELLING, F. W. J. 14
SCHLEGELE, August Wilhelm 14
SCHOPENHAUER, Arthur 14
SEDAJ, Engjëll 9
SOKAČ-ŠTIMAC, Dubravka 12
SPENGLER, Oswald 14
STOJČEVIĆ, Dragomir 3

ŠEŠELJ, Zlatko 8
ŠKILJAN, Dubravko 8
ŠKOBERNE, Želimir 19
ŠONJE, Šimun 10

TOMLJANOVIĆ, Juraj 11

VETTERS, Hermann 13
VILHAR, Albin 4
VIRC, Zlatko 12

WEBER, Alfred 14

ŽANIĆ PROTIĆ, Jasna 13

PREDMETNI INDEKS

ARHEOLOGIJA 12, 13, 16, 17, 19
FILOZOFIJA 15, 18
GRČKA KNJIŽEVNOST 1a, 1c, 14
GRČKI JEZIK 6, 7
LATINSKI JEZIK 5, 8, 9, 10, 11
MITOLOGIJA 2
PRAVO 3
RIMSKA KNJIŽEVNOST 1b, 1c, 4

LESION

ANTIČKI FILOLOZI

I dio: A – L

Uvodna napomena

Nakon leksikona u kojima su bili obrađeni antički pjesnici, dramatičari, prozaisti, povjesničari, govornici i filozofi u posljednjoj etapi ovoga rada tema su obrade postali i autori stručnih djela. Kako su područja njihovih interesa veoma raznorodna, odlučili smo da ih – koliko je to moguće – razdvojimo prema znanostima i disciplinama kojima su se bavili. Prvo smo, stoga, odabrali znanosti o jeziku, pa pod antičkim filozozima podrazumijevamo teoretičare retorike i stilistike, gramatike i metrike, leksikografe, komentatore, ali i one koji su se bavili historijom literature i pojedinim specifičnim problemima jezičnog sistema i njegove upotrebe: da je općenito prihvaćen termin koji je predložila Ksenija Maricki Gađanski, zacijelo bi ih bilo bolje nazvati glotolozima.

Obimnost opusa pojedinih autora i raznolikost u navođenju naslova njihovih djela ponovo su nam zadavali mnogobrojne probleme, a posebno je bilo ponekad teško odrediti da li je činjenica što je neko djelo drugdje citirano (najčešće, zapravo, para-